

7. Isus cheamă pe primii Săi ucenici, care sunt păcătoși, ca să-L însoțească

Luca 5,1-11

Până în momentul acesta Isus a predicat în sinagogile Galileei fără să fie însoțit permanent de un grup de ucenici. Prin faptul că lucrarea Lui Se extinde tot mai mult, El simte nevoia să dea acestei lucrări o înfățișare stabilă și să atragă la Sine ca însoțitori permanenți pe aceia pe care Tatăl i-a dat Lui ca primii credincioși. Însoțitorii lui Isus, atunci când El a vindecat pe soacra lui Petru, nu au fost încă numiți de Luca (ei L-au rugat - Luca 4.38, ea, soacra lui Petru, le slujea Luca 4.39). Conform Marcu 1.29 erau Petru, Andrei, Iacov și Ioan. Tocmai pe aceștia îi întâlnim în relatarea care urmează.

Fără îndoială ei fac parte din ascultătorii Lui cei mai silitori. Ei știau începând din timpul evenimentelor de la Iordan și în mod deosebit din seara aceea din Cana, că El era Hristosul (Mesia). Dar ca să urmeze pe Isus în totul și permanent, la aceasta nu s-au gândit până în momentul acesta.

Isus însă le-a rânduit o însoțire permanentă a Lui. Ei trebuiau să-și însușească învățătura Lui, să fie martori permanenți ai faptelor Lui. Prin faptul că El le-a cerut să renunțe la meseria lor pământească, ca să le dea o activitate nouă, care nu era compatibilă cu cea veche, Isus a întemeiat de fapt slujba predicării creștine.

O chemare asemănătoare cu cea relatată aici, ne este relatată în Marcu 1.16-20 și Matei 4.18-22. Se pune întrebarea, dacă este același eveniment sau se poate presupune că este a doua chemare a acelorași persoane. Vom cerceta această întrebare în final.

Aici trebuie să se răspundă și la o altă întrebare. Cum se face că Luca nu-l amintește pe Andrei? Se răspunde la această întrebare, spunându-se că în această relatare despre pescuirea minunată Petru este persoana principală într-o măsură așa de mare, căci chiar și fiii lui Zebedei, Ioan și Iacov, prin aceasta trec pe planul secund. Însă Luca vorbește despre alte persoane, care erau în corabia lui Petru. Printre aceste „alte” persoane a fost cu siguranță și Andrei. – Mai târziu însă Andrei este numit de Luca cu numele în rândul celor doisprezece.

1. **Și a fost că, pe când Îl îmbulzea mulțimea, ca să audă Cuvântul lui Dumnezeu, El stătea lângă lacul Ghenezaret;**
2. **și a văzut două corăbii lângă lac, iar pescarii ieșiseră din ele și spălau plasele.**
3. **Și, intrând într-una din corăbii, care era a lui Simon, l-a rugat s-o depărteze puțin de la mal; și S-a așezat și, din corabie, învăța mulțimile.**
4. **Iar când a încetat să vorbească, i-a zis lui Simon: „Depărteaz-o la adânc și coborâți-vă plasele pentru pescuire“.**
5. **Și Simon, răspunzând, I-a spus: „Stăpâne, după ce toată noaptea ne-am trudit, nimic n-am prins; dar, la cuvântul Tău, voi coborî plasele“.**
6. **Și, făcând ei aceasta, au prins o mare mulțime de pești; și li se rupeau plasele.**
7. **Și au făcut semn tovarășilor lor, celor care erau în cealaltă corabie, să vină și să-i ajute; și au venit și au umplut amândouă corăbiile, încât se afundau.**
8. **Iar Simon Petru, văzând aceasta, a căzut la genunchii lui Isus, spunând: „Doamne, pleacă de la mine, pentru că sunt om păcătos“.**
9. **Pentru că îl cuprinsese uimirea, pe el și pe toți cei împreună cu el, din cauza pescuirii peștilor pe care o făcuseră;**
10. **și, la fel, și pe Iacov și pe Ioan, fiii lui Zebedei, care erau părtași cu Simon. Și Isus i-a zis lui Simon: „Nu te teme; de acum vei fi pescar de oameni“.**
11. **Și, după ce au tras corăbiile la mal, lăsând totul, L-au urmat.**

Lacul Ghenezaret are o lungime de patru ore și o lățime la mijloc de două ore și jumătate. El este foarte bogat în pește. Pe câmpia frumoasă de pe țărm foșnesc coroanele palmierilor înalți.

Chiparoșii înalți permanent verzi își înalță vârfulurile peste casele din Capernaum spre cerul senin. Această porțiune de la lacul Ghenezaret este un adevărat paradis. În evanghelia după Matei 4.18 el este numit Marea Galileei și în Ioan 6.1 și 21.1 este numit Marea Tiberiadei.

Dar oricât de frumos ar fi ținutul acesta – imaginea celor patru pescari de pe țărm se prezintă ca o disonanță stridentă în textul nostru din evanghelia după Luca! Este o imagine impresionantă a chinului și efortului pământesc. Petru a pescuit toată noaptea împreună cu însoțitorii lui și nu au prins nimic. Întristat și plini de griji își spală mrejele. Probabil și pentru cel mai bun lucrător vine câteodată timpul când cu toată munca lui „nu câștigă nimic”.

Atunci Domnul Se apropie de cei patru pescari, înconjurat de o mulțime de popor, care se înghesuie furtunos spre Domnul, ca să-L mai audă încă o dată pe acest Vorbitor unic în felul Lui. Domnul Se urcă într-o corabie aflată lângă țărm, care aparținea lui Petru, și îl roagă s-o depărteze puțin de țărm. Isus vrea de acolo să cuprindă cu privirea mai bine pe ascultătorii Lui, în timp ce predica.

Două lucruri trebuie observate:

1. Domnul îl **roagă** pe Simon. Cât de plăcută este această rugămintă omenească, prietenoasă (erotesen) față de porunca plină de putere din versetul 4 „depărtează-o la adânc”.

2. Omul, căruia îi aparținea corabia, nu este numit Petru, ci **Simon**. Este o trăsătură de finețe, că Petru nu este încă numit cu numele lui de mai târziu, ci cu numele lui propriu în ebraică, căci el încă nu stă în slujba lui Isus. – De asemenea se constată foarte clar, că Simon era conducătorul echipei de pescari. Isus îl roagă pe el. El îl poate ruga. Nu a vindecat Isus pe soacra lui nu cu mult timp în urmă (Luca 4.38,39)? Isus are dreptul să roage și să Se aștepte ca Petru să pună corabia la dispoziția Domnului până când Isus va termina cu învățătura Lui.

Isus, care în rest învăța și predica numai în sinagogi (Luca 4.15,16-37; 6.6; 13.10), vestește acum Cuvântul lui Dumnezeu unei mulțimi de popor care se înghesuie spre El la țărmul mării. Și rabinii au folosit nu numai sinagogile pentru predicile lor, ci și străzile și locurile publice libere.

Nu ni se relatează ce conținut a avut această „predică pe mare” a Domnului¹. Se spune numai scurt: „S-a așezat și, din corabie, învăța mulțimile.”

Cu toate că Isus știa că Petru nu a prins nimic toată noaptea, după ce El Și-a terminat vorbirea i-a zis lui Petru: **„Depărtează-o la adânc și coborâți-vă plasele pentru pescuire!”** O poruncă ciudată, pe care Simon o primește, contrară tuturor regulilor profesiei sale.

Printre altele Isus a dat lui Simon această poruncă deosebită „Depărtează-o la adânc ...” și pentru că El intenționa totodată să prindă pe pescarul însuși în mreaja Sa.

Deoarece Petru nu vrea să contrazică pe Cel care i-a poruncit, răspunde: **„Stăpâne, după ce toată noaptea ne-am trudit, nimic n-am prins; dar, la cuvântul Tău, voi coborî plasele.”**

Aici trebuie să luăm seama în mod deosebit la cuvântul Stăpân, care în greacă se spune epistates. Cuvântul trebuie tradus cel mai exact prin „superior, șef”. Superiorul dă poruncă subalternului. – Isus nu „roagă” aici, ca în versetul 3, ci Isus poruncește. Răspunsul lui Petru este ascultare.

¹ Însă ne putem gândi, **despre ce** a vorbit El acolo. Am putea deduce din scopul pe care El l-a avut pentru Petru cu predica Sa. De aceea conținutul putea fi cu siguranță „vestea bună” despre mântuire (compară cu Luca 4.18,19). Pentru el avea să-i țină o predică deosebită pe mare, o predică cu fapte. Pentru aceasta voia El să-l pregătească acum prin cuvintele: „Te rog, depărtează corabia puțin de țărm!” De pe amvonul plutitor Isus aruncă năvodul Cuvântului lui Dumnezeu în mulțimea de popor aflată pe țărm.

În timpul vorbirii, Petru și ceilalți însoțitori au ascultat cu atenție cuvintele Domnului. Starea lor apăsătoare, zdrobitoare le-a făcut inima primitoare pentru cuvântul mare al lui Isus. Și după ce El a terminat de vorbit, Domnului Îi apare starea de moment ca fiind momentul dăruit de Dumnezeu să cheme pe Petru și pe ceilalți trei pescari tineri pentru o cu totul altă profesie de pescar, și anume aceea de pescari **spirituali** permanenți (a se compara în Vechiul Testament Ezechiel 47.10).

Ce spune cuvântul epistata, cu care Simon se adresează Domnului? Deoarece „epistata” este adresarea făcută unui înalt funcționar care supraveghează, a unui superior, înseamnă că Simon a văzut în Isus pe Cel superior, pe Cel plenipotențiar.²

Printre ceea ce aparține **Celui plenipotențiar** sunt conform Psalmului 8 și peștii mării. De aceea epistates poate porunci un pescuit la o oră când în alte situații este fără perspectivă.

De aceea pescarul Simon ascultă de Cel împuternicit de Dumnezeu, după învingerea a tot ceea ce pricepera lui de pescar i-ar fi spus. Simon vede în Omul din Nazaret nu pe Fiul tâmplarului, care nu știe nimic despre arta pescuitului, ci pe Domnul, care are autoritate și asupra animalelor mării. De aceea Simon răspunde: **„dar, la cuvântul Tău, voi coborî plasele”**.

Prin cuvântul scurt **dar** începe credința lui Simon, care se arată ca ascultare, ca ascultare a credinței, care este împotriva oricărei rațiuni și a oricărei practici și experiențe profesionale și cu toate acestea acordă Domnului încredere deplină și necondiționată, o încredere care se arată în ascultare oarbă.

Ludwig Schneller scrie: „Pe lacul Ghenezaret se aruncă plasele numai noaptea; căci ziua aproape nu se prinde nimic. Cu ocazia unei vizite am întrebat pescarii de la Marea Tiberiadei, dacă nu cumva pescuiesc și ziua. Atunci au râs de această necunoaștere a mea!”

Deci în timpul cel mai potrivit pentru prinderea peștelui, Simon s-a străduit, dar fără succes. Acum trebuia în plină zi să vâslească departe de țărm, adică acolo unde lacul era foarte adânc.

Însă oricât de ciudat ar părea cuvântul Domnului, el spune scurt: **„dar, la cuvântul Tău, voi coborî plasele”**.

„Și, făcând ei aceasta, au prins o mare mulțime de pești; și li se rupeau plasele. Și au făcut semn tovarășilor lor, celor care erau în cealaltă corabie, să vină și să-i ajute; și au venit și au umplut amândouă corăbiile, încât se afundau.”

Simon este copleșit de fericire. Ce bucurie mare pentru ucenici era această binecuvântare nemaiauzită a lucrului! Și acum ciudățenia! În timp ce Simon trage pești prinși în plasa lui, el însuși a căzut în plasa Mântuitorului! Simon capturând a devenit el însuși capturat de Mântuitorul.³

Simon simte apropierea lui Dumnezeu și simte și mai profund caracterul său nedemn de această binecuvântare nespuse de mare. Involuntar este atras în țărnă. Citim:

„Iar Simon Petru, văzând aceasta, a căzut la genunchii lui Isus, spunând: «Doamne, pleacă de la mine, pentru că sunt om păcătos». Pentru că îl cuprinsese uimirea, pe el și pe toți cei împreună cu el, din cauza pescuirii peștilor pe care o făcuseră.

„Este foarte important că aici apare deodată numele Petru alături de numele Simon, ceea ce în restul relatării nu se întâlnește. Simon, care mai târziu primește numele de Petru, deoarece el face marea mărturisire că Isus este Fiul lui Dumnezeu, apare și aici ca mărturisitor, chiar dacă adresarea lui prin „Doamne” nu are conținutul deplin, pe care îl va primi mai târziu.

² Deoarece Simon a auzit pe baza celor din Ioan 1.51 de titlul „Fiul Omului” al lui Isus și totodată a auzit ce înseamnă „Fiul Omului”, și anume ca îngerii lui Dumnezeu să-I slujească permanent (citește Ioan 1.51), probabil că Simon s-a gândit la Psalmul 8. Psalmul 8 este un Psalm mesianic; căci în el se vorbește despre Fiul Omului în versetele 5-10. În versetul 6 se spune că Iahve a supus toate sub picioarele Fiului Omului (Mesia): „oile și boii laolaltă, fiarele câmpului, păsările cerului și **peștii mării**, tot ce străbate cărările mărilor.”

³ „Demnă de admirație”, spune Chrysostomus, „este asistența spirituală delicată a Domnului, prin care El atrage la Sine prin acea artă și formă de exprimare, care este cea mai familiarizată pentru „cel-care-se-lasă-atras”. Pe magii (astronomii) din răsărit El îi „atrage” prin stea, pe pescari îi „atrage” prin pescuit.” – Isus și Duhul Sfânt vorbesc prin cuvinte și expresii care sunt cel mai bine înțelese de cel căruia îi sunt adresate. Despre David, care era un păstor, Scriptura spune: „L-a luat dindărătul oilor, ... ca să pască pe poporul Său.” Profetul Amos relatează: „Eu nu sunt nici proroc, nici fiu de proroc; ci sunt păstor și strângător de smochine de Egipt. Dar Domnul m-a luat de la oi, și Domnul mi-a zis: «Du-te și proroceste poporului Meu Israel!»” (Amos 7.14,15). Femeii samaritence, pe care Domnul a găsit-o la fântână, i-a vorbit despre apa vieții, și așa mai departe. „Domnul face totul pentru oameni, ca să-i câștige pentru cer.”

Să nu se treacă cu vederea, că ni se relatează, că Simon a căzut la genunchii lui Isus. Astfel de lucruri exterioare, care pentru noi par lipsite de importanță, nicidecum nu sunt lucruri secundare pentru evangheliști. Cu greu a îngenuncheat până acum Petru înaintea lui Isus.” (Bornhäuser). Scoaterea în evidență în mod deosebit a căderii în genunchi a lui Simon vrea să arate că prin evenimentul pescuirii s-a schimbat ceva în relația dintre Isus și Simon. Cuvântul „Doamne”, de la sfârșitul vorbirii sale, exprimă aceasta.

Mărturisirea lui Petru: „Doamne, ... sunt un om păcătos” însemna în înțelesul din timpul acela, că viața lui se derula în afara Legii, așa cum o interpretau fariseii în timpul acela. Petru nu se consideră ca fiind un om „drept”, așa cum se considerau fariseii, și de aceea se denumeste un **păcătos**. Petru știe că nu poate vedea fapta de putere a lui Dumnezeu și nu este în stare să audă cuvântul lui Isus, fără să fie conștient de păcat și vină! De aceea Simon a fost cuprins de groază înaintea Maiestății Celui ceresc, așa cum a fost cuprins odinioară Zaharia (Luca 1.12) și cum au fost cuprinși păstorii (Luca 2.9). El se teme ca și Ghedeon (Judecători 6.22,23), Manoah (Judecători 13.22) și Isaia (Isaia 6.5), că „va trebui să piară” ca om păcătos în prezența lui Dumnezeu.

În astfel de momente dispare tot ce este exterior, tot ce este formal. Sentimentul cel mai profund al inimii se frânge, și tot ce era în ascuns vine la lumină. Și o astfel de conștiență în inima omului înseamnă cunoașterea sfințeniei lui Dumnezeu, care aduce moarte și pierzare creaturii păcătoase.

Cu privire la expresia din versetul 9, „**pentru că îl cuprinsese uimirea**”, să redăm ce a spus Bornhäuser în privința aceasta: „Cuvântul uimire „thambos” îl mai întâlnim de două ori în Noul Testament (Luca 4.36 și Faptele Apostolilor 3.10). Ceea ce este redat prin cuvântul uimire apare de fiecare dată ca urmare a unei minuni făcute de Isus. După ce Isus a vindecat în Capernaum un demonizat, se spune că toți au fost cuprinși de spaimă [sau: uimire] (Luca 4.36). În cartea Faptele Apostolilor, la vindecarea ologului, se spune că s-au umplut de uimire și de mirare pentru cele ce i se întâmplaseră (Faptele Apostolilor 3.10). Ești ispitit să întrebi: De ce teamă uluitoare, de ce uimire? Să nu se aștepte mai degrabă la bucurie și preamărire, când Isus, respectiv ucenicii Lui vindecă și ajută în Numele Lui? Este din cauza lămuririi care se dă, că în zilele noastre nu ne cuprinde uimirea și teama, atunci când Dumnezeu intervine. Lămurirea a făcut din Dumnezeu, despre care Isus Însuși, Fiul, spune în rugăciunea de Mare Preot „Sfinte Tată”, un Dumnezeu slab, cu inimă blândă, un Dumnezeu iubit. Atât Vechiul Testament cât și Noul Testament este plin de mărturii, că acolo unde Dumnezeu Se apropie, omul se sperie și se teme. Simon este umplut de această groază sfântă, de această teamă plină de respect, când Dumnezeu Se apropie de el prin fapta unui Om, în care el vede pe Mesia care urma să vină, pe Dumnezeu, (care este plin de bunătate), într-un eveniment pipăibil.” Atât din relatarea lui Bornhäuser.

Apoi el are parte de la Isus de ceva cu totul nou și măreț, și anume, că Isus nu condamnă și nu pedepsește pe păcătosul care își recunoaște păcatele și vina, ci îl iartă și îl atrage la inima Lui de Mântuitor. Isus a privit cu bunătate la Petru, care a îngenuncheat înaintea Lui, și i-a zis: „Nu te teme!” Cât de fericit trebuie să fi fost Petru din toată inima, atunci când din adâncimea conștienței păcatelor a fost ridicat la înălțimea iertării păcatelor. Ferice de acela pe care bunătatea Domnului îl determină la întoarcere.

„**Nu te teme; de acum vei fi pescar de oameni**“ (îi vei prinde vii).⁴ Cu aceste cuvinte Domnul îi arată o profesie nouă. Ferice de acela, pe care Domnul îl cheamă așa de direct în slujba Sa!

⁴ Ambrozius și alți părinți ai Bisericii au tradus acest verset „**vei fi pescar de oameni**” astfel: „Tu vei înviora pe oameni, aceasta înseamnă, tu vei ajuta pe oameni prin pescuire să ajungă la viața veșnică” (Romani 6.23). – Origenes spune: „Peștii muți ajung în plasă pe țârm și **mor**. Însă cine este prins de pescarul Isus și ajunge din mare pe uscat, și acela **moare** într-adevăr, dar el moare față de lume și păcat. Dar după această moarte față de lume și păcat el este **făcut viu prin Cuvântul harului** și primește viață nouă.”

Dumnezeu Se revelează mereu alor Săi, chemați de El în slujba de profet sau mesager, într-un fel în care ei niciodată înainte nu au bănuț. În lumina acestei revelații omul recunoaște apoi cum se cuvine și în mod deosebit slăbiciunea și vinovăția lui. (Compară Exod 4.10,17; Isaia 6; Ieremia 1.4-10; Ezechiel 1-3; Judecători 6.11-23; Faptele Apostolilor 9.3-9; Daniel 10; Apocalipsa 1.13-20).

Domnul prezintă făgăduința Sa într-un limbaj cunoscut de Petru. Pescarul trebuia să prindă oameni, așa cum David, - (care a fost luat de la turma de oi), - trebuia să păstorească poporul Său (Psalm 78.71,72). Petru are parte aici de o promovare dublă: în viitor el trebuia să prindă **oameni**, și nu pești; și el trebuia să-i prindă spre viață, și nu ca prada lui de până acum spre moarte. Aceasta este exprimat și prin cuvintele textului de bază. Acolo se spune: *zogreuein*, care este compus din *zoos* și *agreuo* = a prinde viu.

Tu vei prinde „oameni vii”, adică „îi vei prinde pentru adevărata viață”. Compară cu Iosua 2.13 în Septuaginta.

Tocmai Iosua 2.13 arată spre scopul păstrării în viață, și anume, să devii un captiv slujitor. Să se compare cu 2 Timotei 2.26, unde se exemplifică sensul expresiei *zogreuein*, în ceea ce privește contrastul: „pescuirea minunată a sufletelor se face cu scopul ascultării vii, libere.” Astfel în această istorisire minunată despre pescuire, Isus ne-a clarificat cinci lucruri.

1. La începutul constituirii cercului de ucenici și prin aceasta și începutul înființării noii comunități, a comunității lui Isus, nu stă cuvântul de judecată, ci stă cuvântul harului, nu stă propria faptă de ispășire, ci primirea iertării, nu stă omul, ci Dumnezeu în bunătatea și harul Său.

Din aceasta rezultă direct ca o urmare naturală necesară, înviorătoare a inimii, „a-te-lăsa-scos” din legăturile pământești și legate de propria persoană și renunțarea de bună voie la ceea ce stă în calea vieții noi (a vieții cu Domnul). Această dăruire față de Domnul, și anume de bună voie, este caracteristica produsă mai întâi de supraputerea harului la păcătos.

2. În această întâmplare Isus a destinat o anumită grupă de oameni care cred, să se dedice cu totul lucrării Sale pe pământ. Prin aceasta slujba de vestire a Cuvântului este stabilită de Isus ca o profesie. Acestei slujbe de vestire îi corespund două lucruri: 1. Să fi ajuns să crezi în Isus: 2. Să fi chemat în slujba pentru Isus.

Ucenicii erau harnici și cu băgare de seamă în lucrarea de pescari. Astfel de oamenii, care nu se lasă așa ușor și repede despărțiți de profesia lor pământească și care nu se despart cu plăcere de această profesie, pe aceștia Isus îi poate folosi. Ei au dus corăbiile lor cu prada bogată la țarm. Tocmai acum, când ei au avut cel mai mare succes în profesia lor, s-au despărțit de ea. Isus devenise mult mai mare pentru ei.

Ei au părăsit casele lor și averile lor împreună cu toate rudele lor, au renunțat la un venit sigur, au trăit o viață de pelerini împreună cu Isus, fără să știe unde își vor pune capul în ziua următoare și cum își vor târî zilele.

3. Petru a primit mai întâi misiunea: „**să fii pescar de oameni**” și apoi „**pășunează oile Mele**”. – Aceste porunci nu sunt două misiuni diferite, ci sunt două laturi și aspecte ale uneia și aceleiași misiuni. Denumirea **pescar, pescar de oameni** vrea să exprime întrucâtva începutul slujbei de asistență spirituală – deci activitatea de predicare misionară de trezire spirituală. – Expresia „pășunează oile Mele” arată spre țelul propovăduirii Cuvântului, și anume spre călăuzirea spre casă în țara veșnică a patriei cerești (Matei 13.48).

Noțiunea de păstor (pășunarea oilor) exprimă ceea ce nu s-a putut exprima prin noțiunea de pescar (pescuirea oamenilor). Cuvântul simbolic „păstor” arată purtarea de grijă zilnică și

Cât de prețios și scump este acest cuvânt despre har. Nu Domnul poruncitor, care cere renunțare strictă, stă aici înaintea noastră, ci Acela care prin bogăția nespus de mare a darului Său fericeste și binecuvântează. De aceea cuvântul călăuzitor în această relatare este acesta: primul lucru în Evanghelie nu este resemnarea, renunțarea, ci gloria, mărirea, bucuria, care vine asupra ucenicului, prin aceea că Isus îl copleșește pe deplin cu desfătare și fericire.

individuală pentru membrii comunității lui Isus, după ce ei au fost chemați să facă parte de biserica Domnului. De aceea mai întâi este pescuirea oamenilor (pescar) și apoi pășunatul oilor (păstor), așa cum se spune în Ioan 21.16 și versetele următoare.

4. În cadrul acestei minuni a pescuirii minunate Isus Însuși Se revelează ca „bogăție”, care nu poate fi cuprinsă și păstrată în plasa inimii și a minții.

Gândirea omenească și simțirea și voința amenință să se rupă de fericire și bucurie, și corăbioara vieții amenință să se scufunde din cauza celei mai prețioase poverii, care a venit vreodată într-o viață omenească în Isus Hristos, Domnul și Mântuitorul sufletelor noastre. Este cunoscut cât de agreat era **simbolul peștelui** la vechii creștini.

5. Nu la fiecare, care a fost chemat să urmeze pe Isus, i se cere să renunțe la profesia pământească. Pentru cei mai mulți este valabil, să transfigureze profesia lor pământească și să lucreze pentru veșnicie în profesia lor pământească. Nu fiecare poate deveni un predicator, care de la amvon să arunce năvodul. Însă fiecare poate în profesia lui pământească să poarte grijă nu numai de nevoile proprii, ci și de nevoile altora. Tu însuți să fii câștigat și prins, aceasta este prima fericire; dar să câștigi pe alții și să-i introduci în Împărăția lui Dumnezeu, aceasta este cealaltă fericire.

Am ajuns la sfârșit și revenim la întrebarea: Este relatat în Luca 5.1-11; Matei 4.18-22 și Marcu 1.16-20 una și aceeași întâmplare – sau nu? Trebuie să se presupună o a doua chemare a acelorași persoane, sau nu?

Riggenbach și Zahn consideră că în evanghelia după Luca este relatată o cu totul altă chemare decât în relatările din evangheliile după Matei și Marcu.